

Dokterszorg Friesland Holding BV
Heerenveen

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2018

waarin opgenomen de

Jaarrekening 2018

van

Dokterszorg Friesland Holding BV
te
Heerenveen

Jaarrekening 2018

Heerenveen, 31 mei 2019

Dokterszorg Friesland Holding BV
Jaarrekening 2018

Inhoudsopgave

	<u>Pagina</u>
Bestuursverslag	3
ADVIES AAN DE ALGEMENE VERGADERING	6
ORGANISATIE EN BESTUUR. VASTSTELLING JAARREKENING	7
JAARREKENING 2018	8
Geconsolideerde balans per 31 december 2018	8
Geconsolideerde Winst- en verliesrekening over 2018	9
Kasstroomoverzicht over 2018 (geconsolideerd)	10
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige en in de geconsolideerde jaarrekening	11
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018	13
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018	19
Enkelvoudige balans per 31 december 2018	25
Enkelvoudige Winst- en verliesrekening over 2018	26
Kasstroomoverzicht over 2018 (enkelvoudig)	27
Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018	28
Toelichting op de enkelvoudige Winst- en verliesrekening over 2018	32
Toelichting op het kasstroomoverzicht (enkelvoudig) over 2018	35
OVERIGE GEGEVENS	
Resultaatbestemming, vaststelling jaarrekening en statutaire zeggenschappen	36
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	37

Bestuursverslag

1. Inleiding en algemeen

De vennootschap is opgericht op 9 februari 2012. Het jaar 2018 is daarmee het zevende boekjaar van de vennootschap Dokterszorg Friesland Holding BV. De aandelen in Dokterszorg Friesland Holding BV werden tot tegen het einde van 2018 gehouden door de Ondernemende Huisartsenvereniging Friesland (OHF). Op 17 december 2018 heeft de OHF al deze aandelen overgedragen aan LHV-Huisartsenkring Friesland, waarna de OHF is opgeheven. Daarmee zijn de zeggenschapsverhoudingen formeel gewijzigd, maar in de praktijk is de beslissende beleidsmatige invloed bij de gezamenlijke huisartsen van Friesland gebleven.

Dokterszorg Friesland Holding BV is onderdeel van een groep, waarvan de vennootschap de moedermaatschappij is. Dokterszorg Groep heeft als doel om de huisartsen in Friesland in brede zin te ondersteunen bij de praktijkvoering als huisarts. Door het toenemen van en meer differentiatie in de vraag naar dienstverlening - naast de vertrouwde waarneming van de avond- nacht- en weekeinddiensten - is er destijds voor gekozen om de verschillende soorten dienstverlening in aparte juridische entiteiten onder te brengen. Dit is mede ingegeven door toezichtregels en door fiscale voorschriften en mogelijkheden.

Dokterszorg Friesland Holding BV heeft binnen de groep Dokterszorg als specifiek aandachtgebied (volgens de statuten) het deelnemen in resp. de directievoering van andere ondernemingen, ongeacht de rechtsvorm.

De aandachtsgebieden binnen de Groep Dokterszorg zijn: het organiseren van de ANW-zorg, de zorg voor chronisch zieken, deskundigheidsbevordering en andere ondersteuning in de huisartsenpraktijk.

2. Toestand op balansdatum

De vennootschap heeft - enkelvoudig - op de balansdatum een positieve financiële positie: de vlottende activa zijn hoger dan de kortlopende passiva. De vorderingen bestaan voor het grootste deel uit externe middelen: liquide middelen en een vordering op de Belastingdienst inzake vennootschapsbelasting. De rekening-courantverhoudingen vormen een onderdeel van de gewone bedrijfsvoering en zijn het resultaat van onderlinge verrekeningen van onderlinge leveringen en betalingen. Er is geen sprake van onderlinge financiering van activiteiten of mogelijke tekorten bij groepsmaatschappijen.

De solvabiliteit van de groep als geheel is ruim voldoende. Ondanks de afname van het eigen vermogen wegens een verlies in 2018 is de ratio solvabiliteit verbeterd, doordat vooral de schulden lager zijn dan eind 2017. Dit had als oorzaak dat eind 2017 de extra nacalculatie bij Ketenzorg deel uitmaakte van de kortlopende schulden,

<i>Ratio's in cijfers:</i>	2018	2017	
Liquiditeit	1,64	1,55	(Vlottende activa/kort vreemd vermogen)
Solvabiliteit	1,51	1,46	(Totale activa/vreemd vermogen*100%)

3. Ontwikkeling gedurende het boekjaar

De vennootschap is opgericht als houdstermaatschappij voor de BV's waarin de feitelijke activiteiten van de Groep worden uitgevoerd. Vanaf 1 januari 2016 is in de vennootschap - naast de algemene besturing - ook de centrale bedrijfsvoering ondergebracht. De door de vennootschap gemaakte kosten voor bedrijfs- en directievoering worden volledig doorberekend aan de werkmaatschappijen op basis van werkelijke c.q. geschatte afname.

De jaarrekening bestaat naast het enkelvoudige deel ook uit de geconsolideerde jaarrekening. In deze jaarrekening zijn de balans en de exploitatierekening van alle juridische entiteiten, die gezamenlijk de groep Dokterszorg vormen, samengeteld.

<u>Het resultaat is als volgt opgebouwd:</u>	<i>Normaal</i>	<i>Bijzonder</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Doktersacademie	-17	-76	-93	23
Doktersdiensten	4	0	4	26
Dokterspraktijk	0	0	0	0
Ketenzorg	0	0	0	-660
Totaal: resultaat Subholding	-13	-76	-89	-611
Dokterswacht	-15	-481	-496	117
	-----+	-----+	-----+	-----+
Exploitatieresultaat Dokterszorg geconsolideerd	<u>-28</u>	<u>-557</u>	<u>-585</u>	<u>-494</u>

Het resultaat wordt vooral beïnvloed door het treffen van reserveringen voor vergoedingen aan medewerkers voor de beëindiging van het dienstverband en voor het op orde brengen van enkele onderdelen van de organisatie. Daarnaast doordat bij Dokterswacht een financieringstekort uit verrichtingen is blijven bestaan dat volgens de beleidsregel niet aangevuld zal worden, omdat dit binnen de 2% afwijking van het oorspronkelijke budget blijft.

In het boekjaar zijn op een aantal dossiers moeizame en langdurende onderhandelingen met de zorgverzekeraar gevoerd over de werkelijk benodigde bekostiging van de activiteiten op het gebied van zorgverlening en ondersteuning huisartsen tijdens de ANW en de eigen praktijken. Voor Ketenzorg en praktijkmanagement konden werkbare tarieven worden afgesproken. T.a.v. het normeringsbudget Dokterswacht zijn wij niet tot een vergelijk met de zorgverzekeraars gekomen. Ook ten tijde van het vaststellen van deze jaarrekening is nog geen Normeringsbudget over 2018 vastgesteld. Als 'beste benadering' hebben wij het budget volgens de begroting als omzet voor 2018 genomen. Dat is daarmee ook het uitgangspunt voor de bepaling van de nacalculatie en van de reserves (RAK).

4. Risicoparagraaf

De vennootschap loopt risico's bij de bedrijfsvoering. Risico's op financieel verlies, verlies van middelen of van imago zijn niet te vermijden, maar wel te verminderen. De directie heeft maatregelen getroffen waardoor risico's op verschillende vlakken (financieel, operationeel, strategisch en politiek) doorlopend in beeld gebracht worden door middel van een risicomatrix. Het actualiseren van de risicomatrix alsmede het treffen van adequate maatregelen voor risicobeheersing is de verantwoordelijkheid van de directie van de vennootschap.

Dokterszorg heeft de voornaamste risico's als volgt gedefinieerd:

1. Financiële risico's. Deze doen zich vooral voor als de organisatie niet in staat is om de kosten binnen de begrote uitgaven te houden. Als deze samen zouden lopen met een falend risicobeheersing en controlesysteem, is de impact hiervan als gemiddeld beoordeeld. Dokterszorg heeft een gedigitaliseerd management dashboard waarin de voornaamste Kpi's zijn vastgelegd. Op deze Kpi's wordt maandelijks gerapporteerd en per kwartaal wordt een integrale verantwoording afgelegd aan de algemeen directeur. De verantwoording vindt per kwartaal aan de RvC en AVA. Daarmee is de kans dat het risico zich voordoet als klein beoordeeld.

2. Operationele risico's kunnen zich in de eerste plaats voordoen als er discontinuïteit in management en/of bestuur optreedt. Sleutelfuncties binnen de organisatie worden daarom desnoods op interim basis ingevuld. Operationele risico's kunnen zich evenzeer voordoen als de diverse onderdelen binnen Dokterszorg onvoldoende gebruik maken van elkaars sterkte en/of in werkzaamheden overlappen. Regelmatige onderlinge afstemming met structureel en ad hoc overleg binnen besluitvormingsstructuren moeten dit risico mitigeren. Het effect dat deze operationele risico's optreden en de kans daarop worden daarom als klein beoordeeld.

3. Personele risico's treden op bij kwalitatieve en kwantitatieve onderbezetting. Gevolg is een oplopende werkdruk en uiteindelijk het niet kunnen voldoen aan de vraag van patiënten en huisartsen of de te leveren kwaliteit. Het personeelsbeleid van Dokterszorg is er op gericht om tijdig gekwalificeerd personeel aan te trekken en te behouden. Het effect van deze set van risicofactoren is groot. Met een krapper wordende arbeidsmarkt is dit risico het afgelopen jaar als gemiddeld gekwalificeerd. Met name binnen het onderdeel Dokterswacht is de kans dat er sprake is van langer durende onderbezetting hoog. Voor de andere onderdelen speelt dit nog niet. Risicobeheersingsmaatregelen bestaan uit een actief wervings- en selectiebeleid, ruimte voor opleidingen en een samenhangend Arbo-beleid.

4. Voor wat betreft processen en middelen ziet Dokterszorg met name risico's optreden als de ICT onvoldoende werkt. Dit kan voorkomen als gevolg van uitval van nutsvoorzieningen en/of functionele dan wel technische malheur. Om deze risico's te beheersen zijn adequate servicecontracten met leveranciers gesloten, is een ondersteuning 7*24 uur beschikbaar. Voor cruciale systemen is redundantie ingericht. Dokterszorg heeft in 2018 het in 2017 verkregen NEN7510 certificaat kunnen verhogen naar de NEN-normering 2017, waardoor ook de interne beheersorganisatie bewezen op orde is en regelmatig getoetst wordt aan actualiteit. Het effect van dergelijke risico's is groot. Met de maatregelen die Dokterszorg heeft getroffen acht zij de kans op optreden daarvan klein. Wanneer het optreedt, zijn er in crisisplannen voldoende maatregelen getroffen om de dan optredende situatie te beheersen. Het totale risico op dit aspect beoordelen wij dan ook als klein.

5. Strategische risico's doen zich voor als Dokterszorg onvoldoende zou inspelen op ontwikkelingen in de zorg en onvoldoende zou aansluiten bij de vraag van klanten (huisartsen, patiënten) en stakeholders. Een actief stakeholdermanagement, tevredenheidsmetingen en behoefte onderzoek maken deel uit van het instrumentarium van Dokterszorg om deze risico's te beheersen. Daarbij hoort ook een periodieke afstemming met bestuur van huisartsenvereniging en verzekeraar(s). Bij strategische risico's hoort ook de kans dat Dokterszorg te maken kan krijgen met reputatieschade. Dokterszorg staat daarom in regelmatig contact met stakeholders, kent een actief meldingssysteem naar IGJ en is maximaal transparant naar aandeelhouders en financiers over zijn bedrijfsvoering en de resultaten daarvan.

Het effect van deze risico's is groot, de kans is – met de beheersmaatregelen – als gemiddeld beschouwd.

6. De set van politieke of compliance risico's wordt gevormd door het voldoen aan wet en regelgeving en het aanpassen daaraan van intern beleid en gedrag. Actieve participatie in de koepelorganisatie Ineen, opleiding en deskundigheidsbevordering op dit gebied zijn gericht op beheersing van deze risico's. Daarnaast houden wij de drempel laag om juridische expertise in te zetten om mogelijke risico's vooraf te duiden en te vermijden of te verlagen.

Vanaf 1 januari 2017 is de gewijzigde Zorgbrede Governance Code van kracht. Na beoordeling van deze code is Dokterszorg tot de conclusie gekomen dat een deel van het instrumentarium aangepast zou moeten worden. Daar is in 2018 uitvoering aan gegeven, waarna begin 2018 de statuten van Dokterszorg zijn aangepast en reglementen voor de RvC en RvB zijn vastgesteld.

De directie heeft daarbij in het verslagjaar kennisgenomen van het al in 2017 gemelde voornemen van de OHF (aandeelhouder) en de Kring-LHV Friese Huisartsen om één huisartsenvereniging op te richten. Dit is eind 2018 daadwerkelijk geëffectueerd door middel van een fusie, waarbij ook alle aandelen van Dokterszorg Friesland Holding BV door de OHF zijn overgedragen aan de LHV-Huisartsenkring Friesland (17 december 2018).

Alles overziend wordt de impact van de risico's op de financiële positie door de directie als "gemiddeld" beoordeeld. Dat betekent dat een financieel verlies als gevolg van het optreden van bovengenoemde risico's het resultaat kan minimaliseren of tot een beperkt verlies kan brengen. De omvang van het eigen vermogen is naar het oordeel van de bestuurder van Dokterszorg dan nog voldoende om het resterende verlies op te vangen.

Bij twee werkmaatschappijen is sprake van een maximum aan de vorming van eigen vermogen op grond van regelgeving resp. op grond van afspraken. Bij de werkmaatschappij Dokterswacht Friesland BV is het eigen vermogen in 2018 gedaald onder het toegestane maximum van 10%. Bij een verdere daling van het werkkapitaal zijn bij Dokterswacht Friesland maatregelen getroffen in de vorm van een krediet om de eerste periode bij een concrete situatie van een financieringstekort te kunnen overbruggen. Onderdeel van het financieringssysteem is de nacalculatorische verrekening met verzekeraars boven 2% of beneden -2%, hetgeen een mitigerende werking heeft in het geval van over- resp. onderproductie (meer/minder verrichtingen dan waar het tarief op is gebaseerd).

Om de risico's, het effect en de kans in een lopend jaar te blijven beoordelen, maakt de directie de risicobeoordeling onderdeel uit van de control-cyclus. Twee keer per jaar vindt bovendien verantwoording van de risicoanalyse plaats aan de RvC.

5. Verwachte gang van zaken in 2019

Wij voorzien geen ontwikkelingen die een directe invloed zullen hebben op de soorten en de omvang van de verschillende activiteiten in 2019. Er zijn wel een aantal activiteiten waarin in de loop van 2019 wijzigingen noodzakelijk kunnen worden, die daarmee invloed zullen hebben op de structuur en/of het (omzet)volume of de personeelsbezetting tegen het einde of na 2019. Dit betreft o.a. de wijze van en de omvang van de inzet van dienstverlening voor de uitvoering van de module praktijkmanagement binnen Doktersdiensten.

Daarnaast zijn wij voor Dokterswacht in overleg met de zorgverzekeraars om te komen tot een meerjarenvisie voor de organisatie van de spoedzorg in Friesland en de plaats en rol van Dokterswacht Friesland daarin. Wij verwachten dat de uitkomst van dit traject ons een duidelijk inzicht geeft in de benodigde omvang en inrichting van de organisatie van Dokterswacht en de ondersteunende diensten. De uitkomst van dit traject geeft ons en de financiers tevens een concreet handvat voor het benodigde kostenbudget en de periode die nodig is om op een eventueel nieuw niveau te komen.

Wij constateren - en betreuren tegelijkertijd - dat dit traject zo lang en intensief moet zijn; de discussie loopt al nu sinds het afgeven van het budget 2016 (sept. 2016) en heeft tot nu toe niet kunnen leiden tot een wederzijds als acceptabel aangemerkt kostenbudget, gegeven de bereikte graad van organisatie, van kwaliteit en de mogelijkheden die de organisatie geeft tot verdere substitutie van 2e lijns zorg.

De organisatie Dokterszorg is zich zeer bewust van haar maatschappelijke rol en is in de keuzes steeds op zoek naar verantwoorde reductie van kosten; dat betekent volgens Dokterszorg dat middelen worden ingezet voor de versterking van de primaire dienstverlening waarbij de kritische blik op de kosten vooral op reductie van de ondersteunende overhead zal zijn gericht. Een drastische slag in de totale kosten zoals de zorgverzekeraars dat mogelijk achten, tast de beschikbaarheidsfunctie aan en zullen wij - zonder een duidelijke visie en een duidelijke route om daar te komen - niet accepteren.

De landelijke ontwikkelingen aangaande voorgenomen wijzigingen in de financiering door toepassing van de zgn. O&I-regels (Organisatie & Infrastructuur) zullen ook om die reden nauwlettend worden gevolgd, zodat wij kunnen anticiperen op aanpassingen die wijzigingen in de toekenning van overheadbijdragen voor onze bedrijfsvoering zouden betekenen.

De aandacht zal in 2019 vooral uitgaan naar verdere strategische ontwikkeling en mogelijke innovaties van de dienstverlening door de verschillende onderdelen van Dokterszorg ter ondersteuning en versterking van de huisartsenzorg in de provincie Friesland. Wij doen dat uiteraard ten behoeve van alle huisartsen die een of meerdere vormen van dienstverlening afnemen. Onze belangrijkste partner in de aandeelhouder LHV-Huisartsenkring Friesland waarin alle huisartsen in Friesland verenigd zijn.

Dokterszorg Friesland Holding BV houdt dus in ieder geval als speerpunt het uitdragen en verder verstevigen van de Groep Dokterszorg als eerstelijnsorganisatie ten dienste van de huisartsenzorg in de gehele provincie Friesland.

Heerenveen, 14 juni 2019

De Raad van Bestuur

M.J. van der Werff

Raad van Bestuur Dokterszorg Friesland Holding BV

Advies Raad van Commissarissen Dokterszorg Friesland Holding BV aan de Algemene Vergadering van Dokterszorg Friesland Holding BV

Het jaarbericht van de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering van Dokterszorg Friesland Holding BV inzake de jaarrekening en het daarin opgenomen jaarverslag van het bestuur over het boekjaar 2018 betreffende Dokterszorg Friesland Holding BV luidt als volgt.

Wij hebben kennis genomen van:

- de door het bestuur opgemaakte jaarrekening over 2018 conform artikel 19.2 van de statuten;
- het door het bestuur opgestelde jaarverslag 2018 als bedoeld in artikel 19.2 van de statuten;
- het door de externe accountant ter zake de jaarrekening uitgebrachte accountantsverslag;
- de strekking van de bij de jaarrekening 2018 door de externe accountant af te geven controleverklaring.

In onze vergadering van 14 juni 2019 zijn de door het bestuur opgemaakte jaarrekening en het financieel jaarverslag aan ons voor advies voorgelegd. Aan deze stukken was het concept van het door externe accountant uitgebrachte verslag toegevoegd. Het bestuur en de externe accountant hebben deze stukken nader toegelicht in onze vergadering. Op grond van de overlegde stukken en de door het bestuur en de externe accountant gegeven toelichting, hebben wij in die vergadering het bestuur positief geadviseerd om deze jaarrekening en het jaarverslag ongewijzigd aan de Algemene Vergadering ter vaststelling aan te bieden.

Wij kunnen ons derhalve met de overlegde stukken en de gegeven toelichting verenigen en adviseren u als volgt:

- (a) te besluiten dat, conform de geldende wet- en regelgeving en de statuten, het tekort uit exploitatie ad € 584.670 te onttrekken aan de reserves.
- (b) conform artikel 19.2 van de statuten de jaarrekening 2018 ongewijzigd vast te stellen.
- (c) positief te besluiten op het voorstel dat aan u zal worden gedaan om kwijting te verlenen aan de bestuurder voor het door het bestuur in het boekjaar 2018 gevoerde beleid en aan de RvC voor de uitoefening van zijn statutaire taak.

Wij merken nog op dat de Raad van Commissarissen de formeel toezichthouder is van Dokterszorg Friesland Holding BV en niet direct van de groepsmaatschappijen. Ingevolge de statuten van die groepsmaatschappijen fungeert de Raad van Commissarissen van Dokterszorg Friesland Holding BV evenwel als toezichthouder van alle juridische entiteiten die door aandelen- en stemverhoudingen tot de Groep Dokterszorg behoren.

Heerenveen, 14 juni 2019

De Raad van Commissarissen,
Dokterszorg Friesland Holding BV
P.T. Gaanderse (voorzitter)
R.L. Kamman
F.J. Knoops
H.J. Reesink

ORGANISATIE EN BESTUUR. VASTSTELLING JAARREKENING

Algemeen

Formele naam: Dokterszorg Friesland Holding BV
Vestigingsplaats: Heerenveen, K.R. Poststraat 70-72

Opgericht op: 9 februari 2012
Nummer KvK: 54655587

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 90.000.
Van het maatschappelijk kapitaal is € 18.000 geplaatst en in geld volgestort.

Aandeelhouders en toezicht

Enig aandeelhouder: LHV-Huisartsenkring Friesland, kantoorhoudende te Zwolle. De aandelen zijn op 17 december 2018 door deze verkregen door overdracht van alle aandelen door Ondernemende Huisartsenvereniging Friesland (OHF).

De Algemene Vergadering (AV) van Dokterszorg Friesland Holding BV wordt gevormd door een vertegenwoordiging uit de bestuur van LHV-Huisartsenkring Friesland. Deze zijn volledig bevoegd om besluiten te nemen die blijken de statuten aan de aandeelhouders zijn opgedragen.

De AV van Dokterszorg Friesland Holding BV heeft het toezicht op het bestuur van de vennootschappen binnen de groep Dokterszorg opgedragen aan een onafhankelijke Raad van Commissarissen.

Samenstelling statutaire directie in 2018

Enig bestuurder van de vennootschap is de heer M.J. van der Werff (vanaf 1 maart 2017).

Activiteiten:

Het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met, het voeren van de directie over andere ondernemingen, in welke rechtsvorm ook.

Vaststelling van de jaarrekening 2017

De Algemene Vergadering heeft in de vergadering van 26 juni 2018 de jaarrekening 2017 ongewijzigd vastgesteld, ingestemd met de resultaatbestemming en het bestuur en de Raad van Commissarissen de gevraagde kwijting verleend.

Vaststelling van de jaarrekening 2018

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt in de vergadering van 29 mei 2019. De Raad van Commissarissen heeft in de vergadering van 14 juni 2019 een positief advies gegeven aan de Algemene Vergadering om de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd vast te stellen, het bestuur kwijting te verlenen voor het in het boekjaar gevoerde beleid en de RvC kwijting te verlenen voor het daarop gehouden toezicht.

In de Algemene Vergadering van 26 juni 2019 is door het bestuur de jaarrekening 2018 - voorzien van het advies van de Raad van Commissarissen - voorgelegd voor vaststelling, gevolgd door het voorstel om kwijting te verlenen voor het door de directie gevoerde beleid in het verslagjaar en aan de RvC voor het daarop gehouden toezicht. Ter ondersteuning voor dit voorstel is het accountantsverslag over het verslagjaar gelijk met de jaarrekening ter inzage voorgelegd.

Dokterszorg Friesland Holding BV

Geconsolideerde balans per 31 december 2018

in hele euro's

na resultaatbestemming

	31 december 2018	31 december 2017
<u>ACTIVA</u>		
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	50.117	53.217
Andere vaste bedrijfsmiddelen	114.750	136.250
	164.867	189.467
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden	10.000	10.000
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	2.737.138	3.482.197
Overige vorderingen	337.850	261.531
Overlopende activa	83.788	103.515
	3.158.776	3.847.243
Liquide middelen	6.074.750	7.903.418
TOTAAL	9.408.393	11.950.128
<u>PASSIVA</u>		
EIGEN VERMOGEN		
Gestort kapitaal	18.000	18.000
Agioreserve	629.795	629.795
Wettelijke reserves	2.174.025	2.669.400
Overige reserves	367.900	457.195
	3.189.720	3.774.390
Voorzieningen		
Overige voorzieningen		
Verplichtingen op balansdatum	204.363	164.496
Langlopende schulden		
Overige schulden		
Te verrekenen in tarieven	390.101	414.521
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers	1.804.815	2.318.648
Belastingen en premies sociale verzekeringen	448.802	227.254
Schulden ter zake van pensioenen	88.172	81.821
Overige schulden	2.584.791	3.927.997
Overlopende passiva	697.629	1.041.001
	5.624.209	7.596.721
TOTAAL	9.408.393	11.950.128

Dokterszorg Friesland Holding BV

Geconsolideerde Winst- en verliesrekening over 2018

in hele euro's

	Jaar 2018	Jaar 2017
Netto-omzet		
Overige bedrijfsopbrengsten		
Normeringsbudget (NZa)	15.810.360	15.443.103
Cursusgelden Doktersacademie	473.152	368.543
Omzet Doktersdiensten inzake praktijkondersteuning	1.381.523	1.318.036
Omzet Ketenzorg activiteiten	15.615.063	15.403.747
Omzet overige	7.308	5.773
Som der bedrijfsopbrengsten	33.287.406	32.539.202
Bedrijfslasten		
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten (honorarium huisartsen)	4.706.019	4.548.322
Lonen en salarissen	6.958.900	6.619.531
Sociale lasten	1.733.076	1.671.201
Afschrijvingen op materiële vaste activa	24.600	26.215
Overige bedrijfskosten	7.113.752	6.477.772
Directe kosten zorginkoop Ketenzorg	13.328.959	13.878.784
Som der bedrijfslasten	33.865.306	33.221.825
Rentebaten	2.145	1.787
Rentelasten	8.915	8.992
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	584.670-	689.828-
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-	196.045-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	584.670-	493.783-

Dokterszorg Friesland Holding BV

Kasstroomoverzicht over 2018 (geconsolideerd) in hele euro's en opgesteld volgens de indirecte methode

	Jaar 2018	Jaar 2017
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	584.670-	493.783-
<u>Aanpassingen voor:</u>		
- Afschrijvingen vaste activa	24.600	26.215
- Mutaties voorzieningen	39.867	276.300-
	64.467	250.085-
<u>Veranderingen in werkkapitaal:</u>		
- Afname handelsdebiteuren	745.059	983.628-
- Toename overlopende activa (excl. rente)	57.620-	87.189-
- Toename te verrekenen in tarieven	24.420-	414.521
- Afname crediteuren	513.833-	641.360
- Afname overlopende passiva (excl. rente)	1.449.764-	1.854.294
	1.300.578-	1.839.358
<u>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>		
Ontvangen interest	1.028	1.787
Betaalde interest	8.915-	8.992-
	7.887-	7.205-
Afname resp. toename geldmiddelen	1.828.668-	1.088.285

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige en in de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

De vennootschap heeft de jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek.

Consolidatie

Dokterszorg Friesland Holding BV is een houdstermaatschappij. Zij heeft consolidatieplicht, omdat zij de overheersende zeggenschap kan uitoefenen en tevens de centrale leiding heeft binnen de Groep (BW2-9: art. 406.1). Om deze reden is een geconsolideerde jaarrekening opgesteld voor Dokterszorg Friesland Holding BV.

De onderstaande vennootschappen zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Dokterszorg Friesland Holding BV:

- Dokterswacht Friesland BV te Heerenveen
- Dokterszorg Friesland Subholding BV te Heerenveen

Onder Dokterszorg Friesland Subholding BV vallen de onderstaande dochtermaatschappijen:

- Doktersacademie Friesland BV te Heerenveen
- Doktersdiensten Friesland BV te Heerenveen
- Dokterspraktijk Friesland BV te Heerenveen
- Ketenzorg Friesland BV te Heerenveen

Omdat Dokterszorg Friesland Subholding BV geen overheersende zeggenschap heeft binnen de groep is geen tussenconsolidatie toegepast.

Vergelijkende cijfers

Als vergelijkende cijfers zijn opgenomen de cijfers uit de vorige, vastgestelde jaarrekening van de vennootschap.

Omwille van de vergelijkbaarheid kunnen vergelijkende cijfers geherrubriceerd zijn. Indien dat aan de orde is, dan is dat in de toelichting bij de betreffende rubrieken vermeld.

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie van de vennootschap zich diverse oordelen en schattingen. Indien dit voor een post in de jaarrekening is toegepast, dan is dat in het onderstaande toegelicht.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Activa en passiva zijn opgenomen voor de nominale waarde, tenzij in deze toelichting anders wordt vermeld.

Deelnemingen

De deelnemingen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode, zijnde de zichtbare intrinsieke waarde volgens de eindbalans van de deelneming.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffings- of vervaardigingsprijzen minus jaarlijkse afschrijvingen tegen een vaste percentages van de aanschafwaarde conform deels de desbetreffende beleidsregels, deels berekend over de geschatte economische levensduur.

Voor zelfstandig inzetbare materiële vaste activa geldt een activeringsgrens van € 5.000 per stuk. Indien de aanschaffingswaarde lager is, dan worden aankopen tot de exploitatie- kosten van het jaar gerekend.

Voor de afzonderlijke materiële vaste activa zijn de volgende afschrijvings-% gehanteerd:

<u>Materiële vaste activa:</u>	<u>afschrijvings%</u>
Verbouwingen	5%
Instrumentarium	10%
Medische inventarissen	10%
Kantoorinventaris	10%
Overige niet-medische inventarissen	10%
Communicatieapparatuur	20%
Automatiseringsapparatuur	20%
Bouwprojecten in uitvoering	0%

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Op de voorraadwaarde worden, indien noodzakelijk, voorzieningen voor incourantheid in mindering gebracht.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid. De eerste waardering vindt plaats tegen de reële waarde.

Als amortisatie niet kan worden toegepast, dan komt de geamortiseerde waarde overeen met de nominale, reële waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn opgenomen voor de nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vennootschap.

Schulden

Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De eerste waardering vindt plaats tegen de reële waarde.

Overige activa en passiva

De overige in de balans voorkomende, hiervoor niet genoemde, actief- en passiefposten worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Intercompany transacties tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de nominale bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. De jubileumvoorziening wordt in afwijking daarvan gewaardeerd tegen de contante waarde waarbij de berekening is gebaseerd op het huidige salarisniveau, rekening houdende met een rentefactor van 0,39% en een blijfkans van 50%.

Belastingen

De vennootschap is - samen met andere groepsmaatschappijen - opgenomen in een fiscale eenheid voor de Omzetbelasting (FE BTW) en voor de Vennootschapsbelasting (FE VpB). Alle belastingposities worden in rekening-courant verrekend met Dokterszorg Friesland Holding BV en door deze afgewikkeld.

Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van deze jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Tevens worden dan de aard en de financiële omvang toegelicht in de jaarrekening.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Resultaten worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van geleverde diensten, exclusief omzetbelasting. Winsten op projecten worden naar rato van voortgang (percentage of completion methode) van de betreffende projecten of een zelfstandig onderdeel daarvan verantwoord. Indien deze methode geen betrouwbare uitkomst oplevert, dan wordt de 'zero profit methode' toegepast.

Pensioenen

De vennootschap heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het verdiende loon per jaar dat de deelname heeft geduurd. De verplichtingen die uit deze rechten voortvloeien zijn ondergebracht bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De vennootschap betaalt hiervoor premies die voor de helft worden betaald door de werkgever en voor de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, voorzover de dekkingsgraad van het vermogen voldoende is (gegevens over de actuele dekkingsgraad zijn opgenomen in de toelichting). De vennootschap heeft geen verplichting tot het voldoen van extra bijdragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Derhalve zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen resp. betaalde interest. Indien van toepassing is hieronder tevens opgenomen het netto resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen.

Vennootschapsbelasting

De vennootschap is aangemerkt als belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting. Over het exploitatiesaldo wordt derhalve in beginsel winstbelasting gerekend.

Overige baten en lasten

De overige posten van de winst-en-verliesrekening, hiervoor niet genoemd, betreffen op het boekjaar drukkende baten en lasten.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	50.117	53.217
Andere vaste bedrijfsmiddelen	114.750	136.250
Totaal materiële vaste activa	<u>164.867</u>	<u>189.467</u>

Mutatie-overzicht Bedrijfsgebouwen en -terreinen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Boekwaarde op 1 januari	53.217	56.317
Bij: investeringen in het boekjaar	-	-
Af: afschrijvingen in het boekjaar	3.100-	3.100-
Boekwaarde op 31 december	<u>50.117</u>	<u>53.217</u>
Cumulatieve afschrijving op 1 januari	8.783	5.683
Af: buitengebruikstelling in het boekjaar	-	-
Bij: afschrijvingen in het boekjaar	3.100	3.100
Cumulatieve afschrijving op 31 december	<u>11.883</u>	<u>8.783</u>

Mutatie-overzicht Andere vaste bedrijfsmiddelen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Boekwaarde op 1 januari	136.250	159.365
Bij: investeringen in het boekjaar	-	-
Af: afschrijvingen in het boekjaar	21.500-	23.115-
Boekwaarde op 31 december	<u>114.750</u>	<u>136.250</u>
Cumulatieve afschrijving op 1 januari	1.402.616	1.379.501
Af: buitengebruikstelling in het boekjaar	-	-
Bij: afschrijvingen in het boekjaar	21.500	23.115
Cumulatieve afschrijving op 31 december	<u>1.424.116</u>	<u>1.402.616</u>

Het juridisch eigendom van alle materiële vaste activa berust geheel bij de betreffende BV (Dokterswacht en Ketenzorg). De gehele inventaris en bedrijfsuitrusting van Dokterswacht Friesland zijn in eerste verband verpand aan de Rabobank tot meerdere zekerheid van de in rekening-courant verstrekte kredietfaciliteit aan Dokterswacht Friesland.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Voorraad medische verbruiksartikelen	5.600	5.600
Overige voorraden	4.400	4.400
Totaal voorraden	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>

Vorderingen

Handelsdebiteuren

	31-12-2018	31-12-2017
Debiteuren	272.649	167.770
Vorderingen verrichtingen (factoringmaatschappij)	2.498.173	3.348.095
Gecorrigeerde of opnieuw aangeboden nota's	46.275	37.994
Nota's waarvan de incasso in eigen beheer plaatsvindt	26.591	10.326
Af:	2.751.138	3.488.197
Voorziening dubieuze vorderingen	14.000	6.000
Totaal Handelsdebiteuren	2.737.138	3.482.197

De vorderingen uit hoofde van verrichtingen (Factoring) zijn eind 2017 eenmalig verhoogd wegens toepassing van een inhaaltoeslag door de NZa op alle verrichtingen 2017.

De voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid is vastgesteld op basis van een beoordeling van de op de balansdatum nog openstaande vorderingen. Het betreft vooral vorderingen op uit het buitenland afkomstige patiënten van Dokterswacht, waarvan de kosten van een incasso boven de waarde van de vordering uit gaan.

Overige vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
Nog te ontvangen bedragen	142.816	-
Te vorderen vennootschapsbelasting	195.034	261.531
Totaal Overige vorderingen	337.850	261.531

Onder de 'Nog te ontvangen bedragen' zijn vorderingen op huisartsen - aangesloten bij Ketenzorg opgenomen - wegens onverschuldigd gedane betalingen wegens gebleken onterechte inclusies (zorgpad niet gevolgd). Tot en met 2017 waren deze in mindering gebracht op aan zorgverzekeraars om deze reden terug te betalen bedragen.

Overlopende activa

	31-12-2018	31-12-2017
Vooruitbetaalde bedragen	11.688	6.423
Nog te factureren en te ontvangen bedragen	72.100	97.092
Totaal overlopende activa	83.788	103.515

De vorderingen hebben alle een looptijd korter dan een jaar. Tevens zijn hieronder begrepen borgstortingen op huurovereenkomsten. Deze bedragen worden bij opzegging direct geretourneerd en zijn om die reden als kortlopend aangemerkt.

Liquide middelen

	31-12-2018	31-12-2017
Kasgeld	3.243	4.368
Bank- en girosaldo	6.071.507	7.899.050
Totaal Liquide middelen	6.074.750	7.903.418

Overzicht bankrekeningen bank- en girosaldo

Rekening-courant Rabobank	1.421.467	1.199.050
Reserveringsrekeningen Rabobank	4.650.040	6.700.000
Totaal bank- en girosaldo	6.071.507	7.899.050

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking aan de vennootschap.

Op 19 oktober 2007 is de bestaande kredietfaciliteit van Dokterswacht Friesland in rekening-courant verhoogd van € 250.000 tot € 1 mln. De kredietfaciliteit wordt op de balansdatum nog ingeperkt wegens afgegeven bankgaranties vanwege huurverplichtingen met een bedrag van € 10.120. Per saldo is op de balansdatum dus een vrij beschikbaar krediet beschikbaar van € 989.880.

EIGEN VERMOGEN

Gestort kapitaal

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Gewone aandelen	18.000	18.000
Totaal Gestort kapitaal	<u>18.000</u>	<u>18.000</u>

Agioreserve

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Ontvangen agio	629.795	629.795
Totaal Agio	<u>629.795</u>	<u>629.795</u>

Het verloop van deze post in het verslagjaar was als volgt:

Algemene agioreserve bij de start van het boekjaar	629.795	629.795
Bij: in het verslagjaar ontvangen agio	-	-
Saldo per 31-12-2018	<u>629.795</u>	<u>629.795</u>

Tot en met het verslagjaar is door de vennootschap voor € 116.558 agio doorgestort op de aandelen van Doktersacademie Friesland BV. De waarde van deze storting is opgenomen onder de post 'Deelnemingen in Groepsmaatschappijen'.

Daarnaast is in 2014 door de Ondernemende Huisartsenvereniging Friesland (OHF) agio betaald, bestemd om het vermogen van de Holding te versterken als risicokapitaal met betrekking tot toekomstige ontwikkelingen.

Wettelijke reserves

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Reserve aanvaardbare kosten (zorgvermogen DWF of 'RAK')	1.096.649	1.592.024
Reserve deelnemingen (inzake Ketenzorg)	1.077.376	1.077.376
Totaal Wettelijke reserves	<u>2.174.025</u>	<u>2.669.400</u>

De reserve is in 2014 aangevuld door het verkrijgen van de aandelen van Ketenzorg Friesland BV door Dokterszorg Friesland Subholding BV. De hoogte van de aanvulling komt overeen met het aanwezige eigen vermogen volgens de eindbalans op 31-12-2103 van Ketenzorg Friesland BV. Op deze post wordt niet meer gemuteerd.

Het verloop van de RAK (Dokterswacht) was in het verslagjaar als volgt:

Saldo per 31-12-2017	<u>1.592.024</u>
----------------------	------------------

Bij:

Onderbesteding budget aanvaardbare kosten	-
Dotatie naar aanleiding van volumeafwijking <= 2%	-
Overige toevoegingen:	<u>-</u>

Af:

Overschrijding budget aanvaardbare kosten	14.515-
Onttrekking naar aanleiding van volumeafwijking <= 2%	258.860-
Onttrekking in verband met overschrijding 10%-norm RAK	-
Overschrijding budget AK als gevolg van eenmalige personeelskosten	<u>222.000-</u>
Saldo mutatie RAK 2018	495.375-

Saldo per 31-12-2018	<u>1.096.649</u>
----------------------	------------------

In het kader van de Normering is vanaf 1 januari 2005 het vormen van een Reserve Aanvaardbare Kosten toegestaan. De beleidsregel BR/REG - 18151: 'Huisartsendienstenstructuur' (Nederlandse Zorgautoriteit - geldig met ingang van 1.1.2018) geeft daar de nadere regels voor.

De Reserve Aanvaardbare Kosten kan worden gevormd uit de niet met de nacalculatie te verrekenen bedragen vanwege over-/onderbesteding van de aanvaardbare infrastructurele en honorariumkosten en uit volumeafwijkingen tot 2% van het begrote volume. Dit betreft over 2018 een bedrag van € 258.860 inzake een tekort op de financiering.

De stand van de Reserve Aanvaardbare Kosten (RAK) is gemaximeerd op 10% van de netto-omzet van het boekjaar. Als de RAK boven dit maximum uitkomt, dan zal het meerdere terugbetaald moeten worden. In dit verband is de netto-omzet het totaal van de werkelijk gedeclareerde verrichtingen na aftrek van de afboekingen wegens oninbaarheid.

De stand van de RAK komt na alle mutaties uit op € 1.096.649, of 6,9% van het toegestane maximum van 10%.

Overige reserves

	31-12-2018	31-12-2017
Algemene reserves	367.900	457.195
Totaal Overige reserves	367.900	457.195

Het verloop in het verslagjaar was als volgt:

Saldo per 31-12-2017	457.195	1.068.505
Bij: Positief exploitatieresultaat in het verslagjaar	-	-
Af: Negatief exploitatieresultaat in het verslagjaar	584.670-	493.783-
Af/Bij: resultaatbestemming naar niet-uitkeerbare reserves (DWF)	495.375	117.527-
Saldo per 31-12-2018	367.900	457.195

Voorzieningen

Overige voorzieningen

Verplichtingen op balansdatum

	31-12-2018	31-12-2017
Jubileumvoorziening ex RJ 271.4	99.363	89.496
Risico uit claims, geschillen en rechtsgedingen	-	-
Beëindigingsvergoedingen personeel	105.000	75.000
Totaal Verplichtingen op balansdatum	204.363	164.496

Het verloop van de voorzieningen was als volgt:

Stand op 1 januari van het boekjaar	164.496	440.796
Bij: dotaties	39.867	-
Af: onttrekkingen	-	78.841-
Af: vrijval niet gebruikte bedragen	-	197.459-
Stand op 31 december van het boekjaar	204.363	164.496

De jubileumvoorziening is in 2018 vastgesteld volgens de laatst bekende regels. De verplichte reservering is daarmee eind 2018 op niveau met de betreffende richtlijn voor de Jaarverslaggeving (RJ 271).

De vennootschap is verplichtingen aangegaan, resp. is gehouden aan contractuele, juridisch bepaalde of wettelijke verplichtingen die op balansdatum als waarschijnlijk of vaststaand worden beschouwd. Op de balansdatum zijn de hiermee gemoeide bedragen nauwkeurig geschat en voor de zo bepaalde waarden als voorziening in de balans opgenomen.

Onder de beëindigingsvergoedingen personeel zijn de nog te betalen vergoedingen opgenomen aan personeelsleden waarmee de arbeidsrelatie niet zal of kan worden voortgezet. De afwikkeling hiervan zal waarschijnlijk in 2019 plaatsvinden.

Langlopende schulden

Overige schulden

Te verrekenen in tarieven

	31-12-2018	31-12-2017
Te verrekenen in tarieven inzake 2013	63	63
Te verrekenen in tarieven inzake 2014	5.404	5.404
Te verrekenen in tarieven inzake 2015	232	232
Te verrekenen in tarieven inzake 2016	68.310-	68.310-
Te verrekenen in tarieven inzake 2017	477.132	477.132
Te verrekenen in tarieven inzake 2018	24.420-	-
Totaal te verrekenen in tarieven	390.101	414.521

Het verloop van de post "te verrekenen in tarieven" was dit verslagjaar als volgt:

Saldo per 31-12-2017		414.521
<u>Af: nog te verrekenen als toeslag op het tarief</u>		
- Toeslag in verband met correcties vóór 2010	-	
- Toeslag in verband met oninbaarheid < 2% van gedeclareerd boekjaar < -2%	24.420-	
	-	24.420-
<u>Bij: nog te verrekenen als aftrekpost op het tarief</u>		
- Aftrekpost in verband met correcties vóór 2010	-	
- Aftrekpost in verband met volume-afwijkingen consulteenheden dit boekjaar > 2%	-	
- Aftrekpost in verband met niet-aanvaardbare kosten	-	
- Aftrekpost in verband met overschrijding 10%-norm RAK	-	
	-	-
<u>Bij / Af: verrekend in dit boekjaar</u>		
Af: Verrekend via aftrekpost inzake 2015	-	-
	-	-
Saldo per 31-12-2018		390.101

Het financieringsoverschot per 31 december 2018 betreft de gecumuleerde, nog in de consulttarieven te verrekenen tekorten en overschotten met betrekking tot de budgetfinanciering tot en met 2018. De bedragen per jaarlaag zijn resp. zullen worden opgenomen in verzoeken tot nacalculatie die Dokterswacht Friesland per jaar bij de NZa indient.

De beleidsregel BR/REG - 18151: 'Huisartsendienstenstructuur' (Nederlandse Zorgautoriteit - geldig met ingang van 1.1.2018) geeft daar de nadere regels voor.

De *feitelijke* verrekening in de tarieven vindt in principe plaats in het jaar t+2, waarbij t het betreffende boekjaar voorstelt. De te verrekenen tariefcomponent per consulteenheid wordt door middel van een tariefbeschikking vastgesteld.

In verband hiermee zal in 2020 de verrekening uit hoofde van de nacalculatie tot en met 2018 plaatsvinden. De in deze post opgenomen vorderingen korter dan een jaar bedragen € 68.310. Dit bedrag zal in een toekomstig jaar worden verrekend door een toeslag op het consulttarief, zoals dat voor dat tariefjaar zal worden vastgesteld.

Deze aftrekpost is als volgt opgebouwd:

	Jaar 2018	Jaar 2017
<i>Ontvangen financiering</i>		
Ontvangen financiering uit gedeclareerde verrichtingen	15.810.360	15.944.484
Ontvangen financiering uit overige bronnen	-	-
	<u>15.810.360</u>	<u>15.944.484</u>
<i>Af: Te ontvangen financiering</i>		
Door NZa vastgesteld Normeringsbudget	16.069.220	15.890.429
Volumeafwijking tot 2% van de begrote omzet (naar exploitatie)	258.860-	54.055
	<u>15.810.360</u>	<u>15.944.484</u>
Na te calculeren volumeafwijkingen boven 2%	-	-

Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers

	31-12-2018	31-12-2017
Crediteuren	506.559	634.718
Creditdeclaraties zorgverzekeraars	840.001	1.240.250
Verschuldigde honoraria aan huisartsen	458.255	443.680
Totaal Schulden aan leveranciers	<u>1.804.815</u>	<u>2.318.648</u>

Vooruitbetaalde posten aan crediteuren zijn opgenomen onder de 'Overige debiteuren'. De te betalen honoraria aan huisartsen betreffen de reguliere diensten over de maand december en een openstaande naverrekening met betrekking tot de doorbelasting van kosten opstelling van de huisartsenposten tussen 17 en 18 uur op weekdays.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2018	31-12-2017
Te betalen termijnen loonaangiften	448.802	227.254
Totaal Belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>448.802</u>	<u>227.254</u>

Dit betreft de aangifte over de maanden november en december van het boekjaar (2017: december), vermeerderd met eindheffing en eventuele correcties.

Schulden ter zake van pensioenen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Nog te af te dragen premies aan het pensioenfonds PFZW	88.172	81.821
Totaal Schulden ter zake van pensioenen	<u>88.172</u>	<u>81.821</u>

Overige schulden

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Schulden uit hoofde van vakantiegelden	359.718	358.465
Schulden uit hoofde van verlofdagen	362.844	315.687
Overige schulden ter zake van salarissen en toeslagen	233.886	255.327
Terug te betalen bedragen uit exclusies	221.919	-
Te betalen nacalculatiebedragen aan zorgverzekeraars 2016	-	3.312
Te betalen nacalculatiebedragen aan zorgverzekeraars 2017	825.914	2.995.206
Te betalen nacalculatiebedragen aan zorgverzekeraars 2018	580.510	
Totaal Overige schulden	<u>2.584.791</u>	<u>3.927.997</u>

De 'Terug te betalen bedragen uit exclusies' betreffen bedragen die aan zorgverzekeraars moeten worden terugbetaald als blijkt dat patiënten ten onrechte (nog) in een zorgketen zijn opgenomen.

De post 'Nacalculatie/winstklem weerstandsvermogen KZF' betreft het bedrag dat van de gedeclareerde bedragen voor de ketens - na aftrek van de organisatiekosten - niet is uitgegeven aan zorgkosten. Dit bedrag wordt in 2019 aan de zorgverzekeraars terugbetaald naar rato van hun aandeel in de gedeclareerde bedragen.

De aanvullende nacalculatie 2017 komt voort uit de afspraak met zorgverzekeraars dat het maximaal aan te houden eigen vermogen 10% bedraagt van de netto-omzet in dat jaar. In 2017 betekende dat een teruggang van 15% naar 10%, waardoor een éénmalig bedrag (€ 1 mln.) uit de reserves is vrijgevallen.

Overlopende passiva

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Nog te betalen kosten	414.988	701.581
Vooruitontvangen bedragen	7.500	42.198
Te betalen Omzetbelasting	11.112	14.612
Overige overlopende passiva	264.029	282.610
Totaal overlopende passiva	<u>697.629</u>	<u>1.041.001</u>

Onder de nog te betalen kosten zijn ultimo het jaar de bedragen begrepen, waarvan de betalingsverplichting vaststaat maar waarvoor ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog geen definitieve facturen of afrekeningen beschikbaar waren. De hiermee naar verwachting gemoeide bedragen zijn berekend op basis van inschattingen, gegeven de onderliggende stukken.

In de Overige overlopende passiva is de 'Egalisatierekening huurverplichtingen' opgenomen, dat gemoeid is met het verdelen van een bedongen huurvrije periode van 1,5 jaar aan het begin van de huurperiode 2015-2027. De totale huursom die in jaar 2 t/m 12 betaald moet worden is geëgaliseerd over de gehele huurperiode van 12 jaar. Dit betreft de kantoorgedeelten van het pand aan de K.R. Poststraat te Heerenveen.

Niet uit de balans blijken verplichtingen en rechten

Meerjarige financiële verplichtingen

Door vennootschappen binnen de Groep Dokterszorg zijn langlopende verplichtingen aangegaan uit hoofde van huur en lease tot een jaarbedrag van € 757.000 met een resterende looptijd van 1 tot 4 jaar.

Ten aanzien van de hoogte van het Normeringsbudget 2018 Dokterswacht bestaat nog onzekerheid, omdat met de representerende zorgverzekeraars nog geen akkoord is bereikt over de hoogte van het budget en het daarbij behorende financieringsstarief. Dit akkoord wordt niet verwacht voordat de jaarrekening 2018 wordt vastgesteld. Wij hebben de bepaling van de omzet, RAK en nacalculatie gebaseerd op de door Dokterswacht op basis van de begroting opgestelde concept-budgetaanvraag.

Claims, geschillen en rechtsgedingen

Op balansdatum zijn geen lopende claims en rechtsgedingen meer aanhangig. Eerdere situaties zijn al in de exploitatierekening van het betreffende jaar afgewikkeld, zodat in 2018 geen aanvullende reserveringen of vrijval behoefte te worden verwerkt.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018

NETTO-OMZET

Overige bedrijfsopbrengsten

Normeringsbudget (NZa)

	<i>Jaar 2018</i>	<i>Jaar 2017</i>
Door NZa vastgesteld Normeringsbudget	16.069.220	15.890.429
Financieringscorrecties Normeringsbudget	258.860-	447.326-
Totaal Normeringsbudget	15.810.360	15.443.103

Het Normeringsbudget 2017 is opgenomen volgens de door de Nederlandse Zorgautoriteit afgegeven tariefbeschikking 2017. De tariefbeschikking is afgegeven op 31 oktober 2017, geldt met ingang van 1 november 2017 en het basistarief loopt door tot de volgende tariefbeschikking wordt afgegeven.

Voor het jaar 2018 is nog geen overeenkomst met de zorgverzekeraars bereikt over de hoogte van het Normeringsbudget en over het productieplan. De verzekeraars vinden dat DWF naar een lager kostenniveau zou moeten komen, DWF bestrijdt dit zolang er geen visie is hoe de spoedzorg ANW anders geregeld moet worden. Dit is de reden dat er nog geen overeenstemming is over het Normeringsbudget 2018. De NZa raadt aan dat er een gezamenlijke meerjaren uitkomst komt, daarvoor is afgesproken om een organisatie adviesbureau een kostprijsonderzoek uit te voeren en vervolgens tot visievorming te komen. De uitkomst van dit onderzoek is mogelijk van invloed op de hoogte van het budget voor toekomstige jaren.

De NZa heeft ook gesteld dat er een doorlooptijd nodig is om naar een nieuw budgetniveau te kunnen komen en dat niet in één keer een grote korting kan worden opgelegd. Dit zou een te groot risico voor de toegankelijkheid van de spoedzorg met zich mee brengen.

Voor het Normeringsbudget 2018 is aangesloten bij de beleidsregel HDS: een voorcalculatorische inschatting van de kosten 2018. Wij hebben dit vertaald in de begroting 2018 door dezelfde uitgangspunten te hanteren als de NZa in 2017 heeft gebruikt: verwachte kosten t-1 + indexering. In cijfers: verwachte kosten 2017 min taakstelling overhead € 15,8 mln. + index 2% = budget 2018 € 16,1 mln. Dit niveau is in de begroting gehanteerd en doorgezet naar de jaarrekening als het voorcalculatorisch budget 2018.

Cursusgelden Doktersacademie

	<i>Jaar 2018</i>	<i>Jaar 2017</i>
In rekening gebrachte cursusgelden	252.237	188.055
Ontvangen bijdragen van derden voor cursussen	60.699	41.090
Ontvangen bijdragen van derden voor vaste kosten	125.000	120.000
Andere opbrengsten	35.216	19.398
Totaal Cursusgelden Doktersacademie	473.152	368.543

In de cursusgelden is in de enkelvoudige jaarrekening van Doktersacademie Friesland BV € 267.790 (2017: € 288.099) begrepen aan intercompany leveringen. Deze omzet is voor de consolidatie niet meegeteld, waardoor alleen de omzet van derden in deze geconsolideerde jaarrekening is opgenomen.

Omzet Doktersdiensten inzake praktijkondersteuning

	<i>Jaar 2018</i>	<i>Jaar 2017</i>
Omzet diensten praktijkvoering	1.346.840	1.223.695
Omzet andere dienstverlening	34.683	94.341
Totaal Omzet Doktersdiensten inzake praktijkondersteuning	1.381.523	1.318.036

De gefactureerde omzet betreft de omzet van een geheel project, dan wel de omzet die samenhangt met gerealiseerde onderdelen zoals overeengekomen bij aanvang van het project. Omzet die nog niet is gefactureerd, maar wel gerealiseerd wordt als 'omzet onderhanden werk' getoond. De gerealiseerde baten zijn daarmee gelijk aan de voortgang van de werkzaamheden.

Omzet Ketenzorg activiteiten

	<i>Jaar 2018</i>	<i>Jaar 2017</i>
Omzet keten Diabetes 2	7.766.483	8.009.297
Omzet keten COPD	745.364	684.486
Omzet keten CVRM	6.329.923	6.116.756
Omzet keten Astma	935.565	755.660
Verrekening consultloze perioden (terugbetalingen)	162.272-	162.452-
Totaal Overige bedrijfsopbrengsten	15.615.063	15.403.747

Omzet overige

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Dienstverlening Dokterszorg Holding aan derden	7.308	5.773
Totaal Omzet overige	<u>7.308</u>	<u>5.773</u>

Dit betreft de vergoedingen voor administratieve diensten verleend aan de OHF en andere diensten aan een derde partij.

BEDRIJFSLASTEN

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten (honorarium huisartsen)

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Honorarium huisarts onverdeeld	4.726.499	4.569.282
Doorbelaste honorariumkosten derden	20.480-	20.960-
Totaal honorariumkosten huisartsen	<u>4.706.019</u>	<u>4.548.322</u>

Het honorarium bestaat uit het aantal uren dat door huisartsen dienst gedaan is binnen het tijdvenster van de tariefbeschikking van Dokterswacht Friesland (van 18:00 tot 08:00 uur). Het uurtarief is gebaseerd op het ANW-uurtarief zoals opgenomen in de Tariefbeschikking Huisartsenzorg. Het tarief per dienstuur HDS bedroeg in 2018 € 73,37 (2017 € 70,89). In 2018 zijn 64.420 (2017: 64.456) uren huisartsenzorg geleverd door de aangesloten huisartsen. Dit is inclusief de vergoeding voor Achterwacht van 1 dienstuur per etmaal achterwacht.

De doorbelaste honorariumkosten betreffen vergoedingen die in rekening zijn gebracht voor het beschikbaar en bereikbaar zijn voor andere zorgorganisaties. Deze organisaties leveren in principe zelf de zorg, waarbij men een beroep kan doen op de Dokterswacht als de eigen medisch zorg in de ANW-uren ontoereikend is.

Lonen en salarissen

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
<i>Bruto-salarissen</i>		
Salariskosten Doktersassistenten	2.095.968	2.032.488
Salariskosten Physician Assistants	191.909	184.754
Salariskosten stafdiensten Bedrijfsvoering	733.371	606.772
Salariskosten ten behoeve van functies DDN (o.a. PM-Module)	992.928	1.041.408
Salariskosten Overige stafdiensten en directie	971.817	1.093.299
Terugontvangen ziekengelden en vangnetuitkeringen	129.304-	108.350-
Doorberekende salariskosten personeel in loondienst	70.242-	120.548-
Subtotaal	<u>4.786.447</u>	<u>4.729.823</u>

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
<i>Betaalde CAO-toeslagen</i>		
ANW- en overwerktoeslagen	849.686	855.135
Vakantietoelage	474.108	471.775
Uitbetaalde vakantiedagen minus vrijval voorziening	145.685	117.459
Eindejaarsuitkering	383.953	352.919
Beëindigingsovereenkomsten en ander éénmalige uitkeringen	319.021	92.420
Subtotaal	<u>2.172.453</u>	<u>1.889.708</u>
Totaal salariskosten personeel in loondienst	<u>6.958.900</u>	<u>6.619.531</u>

Met ingang van de jaarrekening 2005 is de vernieuwde Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 271 (RJ 271) van kracht, waaronder RJ 271.4 inzake zogenaamde 'uitgestelde beloningen'. Hieronder vallen onder andere beloningen die zijn gekoppeld aan het aanwezig zijn van een langdurig dienstverband, zoals jubileumuitkeringen. RJ 271 verplicht de rechtspersoon uit dien hoofde een verplichting op te nemen. De mutatie op deze verplichting is als 'Gratificaties' onder de betaalde CAO-toeslagen verantwoord.

Onder de noemer 'éénmalige uitkeringen' zijn de bedragen begrepen die in het boekjaar moesten worden toegevoegd aan voorzieningen en reserveringen wegens overeengekomen beëindigingsvergoedingen met personeel.

Sociale lasten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Premies pensioenverzekeringen	613.010	602.087
Premies werknemersverzekeringen	1.123.204	1.062.325
Eindheffing en andere sociale lasten	2.862	6.789
Af: Subsidie op werkgeverslasten doelgroepen	6.000-	-
Totaal Sociale lasten	<u>1.733.076</u>	<u>1.671.201</u>

Gemiddeld aantal personeelsleden in personen en formatieplaatsen

Het gemiddeld aantal personeelsleden gedurende het verslagjaar bedraagt:

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
In personen	217,8	224,5
In formatieplaatsen	110,15	113,23

Toelichting samenstelling en bezoldiging Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen bestond in 2018 uit gemiddeld 4 personen (2017: 4). De kosten van bezoldiging van de Raad van Commissarissen bedroeg in 2018 € 38.771 excl. BTW (2017: € 38.288).

Mededelingen in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Deze informatie is beschikbaar in de jaarrekening van de vennootschappen die onder de werking van de Wet Toelating Zorginstellingen vallen. Wij verwijzen naar deze jaarrekeningen (2018 en 2017: Dokterswacht Friesland BV).

Mededeling in het kader van de pensioenregeling

De pensioenpremie is in het boekjaar niet verhoogd ten opzichte van de premie in het voorgaande boekjaar. De verdeling van de pensioenlast is eveneens ongewijzigd gebleven: 50% komt ten laste van de werknemer en 50% ten laste van de werkgever. De dekkingsgraad bij het pensioenfonds bedraagt ultimo 2018: 101,3% (2017: 98,6%). Volgens de regels van de toezichthouder (DNB) dient een dekkingsgraad van 124,8% aanwezig te zijn om te kunnen indexeren. PFZW beschikt over een voorgeschreven herstelplan. Volgens het plan zijn pijnlijke maatregelen zoals een verlaging van de pensioenen niet nodig om tijdig te herstellen. Maar als de economische omstandigheden slechter zijn dan waarmee in het plan rekening is gehouden, kunnen verdere maatregelen toch nog nodig zijn.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Afschrijvingen Bedrijfsgebouwen en -terreinen	3.100	3.100
Afschrijvingen Andere vaste bedrijfsmiddelen	21.500	23.115
Totaal afschrijvingen	24.600	26.215

In de afschrijvingen is de afwaardering begrepen van activa als gevolg van buitengebruikstellingen in het boekjaar. Het betreft in 2016 een boekverlies op het buiten gebruik stellen van de inrichting van de huisartsenpost Leeuwarden vanwege het inhuizen in een tijdelijke huisvesting. Het boekverlies op deze afwaardering bedraagt € 9.076. Dit bedrag is onttrokken aan de daarvoor eerder gevormde reservering en in mindering gebracht in de rubriek waarin de reservering oorspronkelijk is gevormd (zie bij Organisatiekosten).

Specificatie afschrijvingskosten materiële vaste activa

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Afschrijvingskosten Bedrijfsgebouwen en -terreinen	3.100	3.100
Andere vaste bedrijfsmiddelen	-	822
Afschrijvingskosten kantoorinventaris	21.500	22.293
Totaal afschrijvingskosten materiële vaste activa	24.600	26.215

Overige bedrijfskosten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Overige personeelskosten	680.321	625.675
Kosten extern personeel	836.799	470.896
Vervoerskosten	1.589.426	1.546.537
Huisvestingskosten	849.981	850.608
Kosten instrumentarium en medische middelen	147.794	144.872
Kosten automatisering	1.670.612	1.803.004
Kosten telecom	72.651	167.688
Organisatiekosten	1.266.168	868.492
Totaal overige bedrijfskosten	7.113.752	6.477.772

Specificatie overige personeelskosten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Gezondheidszorg personeel (Arbo)	67.850	32.343
Bij- en nascholing personeel	86.409	37.294
Reis- en verblijfkosten	301.075	319.704
Kosten personeelsverzekeringen	54.604	68.703
Kosten ondernemingsraad	5.210	9.685
Kosten werving & selectie	53.022	14.459
Overige personeelskosten	112.151	143.487
Totaal overige personeelskosten	680.321	625.675

De intercompany leveringen cursussen ad € 262.790 zijn op de kosten van bij- en nascholing in mindering gebracht.

Specificatie kosten extern personeel

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Kosten extern personeel stafdiensten	795.284	463.302
Inhuur derden voor ontwikkeling dienstverlening en projecten (Doktersdiensten)	-	2.558
Kosten extern personeel doktersassistenten	41.515	5.036
Af: aan derden doorberekende personeelskosten	-	-
Totaal kosten extern personeel	836.799	470.896

Onder de kosten extern personeel stafdiensten zijn de kosten opgenomen van bij de vennootschappen gedetacheerde medewerkers die zijn ingezet ter vervanging van medewerkers in loondienst. Het betreft diverse overbruggingssituaties en een bewuste externe inzet vanwege onafhankelijkheid (klachten).

Specificatie Vervoerskosten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Leasekosten vervoermiddelen visitevervoer Dokterswacht	1.631.541	1.590.675
Overige vervoerskosten	6.680	6.212
Doorberekende vervoerskosten	48.795-	50.350-
Totaal vervoerskosten	1.589.426	1.546.537

Specificatie Huisvestingskosten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Huurkosten huisvesting	710.911	670.649
Schoonmaakkosten	52.570	45.804
Klein onderhoud en aanschaffingen	227	367
Kosten catering en keukenbenodigdheden	53.513	52.551
Overige huisvestingskosten	71.546	90.247
Doorberekende huisvestingskosten	38.786-	9.010-
Totaal huisvestingskosten	849.981	850.608

Specificatie kosten instrumentarium en medische middelen

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Overige instrumentariumkosten en medische middelen	152.892	148.988
Doorberekende instrumentariumkosten	5.098-	4.116-
Totaal kosten instrumentarium	147.794	144.872

Specificatie kosten automatisering

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Exploitatiekosten ICT-platform	918.173	1.002.039
Andere automatiseringskosten	752.439	800.965
Totaal kosten automatisering	1.670.612	1.803.004

Specificatie kosten telecom

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Telefoonkosten	63.992	74.754
Onderhoudskosten telecom	81.606	124.236
Doorberekende telefoonkosten (0900 Dokterswacht)	72.947-	31.302-
Totaal kosten telecom	72.651	167.688

In 2017 is het telefonieplatform vervangen door een nieuw platform op leasebasis. Daardoor zijn de licentie en verdere onderhoudskosten verhoogd. Daarnaast zijn in 2017 eenmalige kosten gemaakt voor voortgezette ondersteuning van het uitfaserende systeem resp. zijn eenmalige kosten gemaakt voor eerste configuratie en opleidingen in het nieuwe systeem.

Specificatie organisatiekosten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Kosten overige verzekeringen	20.811	22.007
Kantoorbenodigdheden	25.038	31.706
Verzendkosten	29.663	28.419
Administratieve diensten inzake Factoring	40.273	40.427
Accountantskosten	230.758	154.294
Advieskosten	203.015	133.649
PR kosten	75.657	66.563
Vacatiegelden (Toezichthouders)	44.618	46.328
Abonnementen en literatuur	18.499	26.161
Kosten contributies branchevereniging	77.333	75.171
Kosten kwaliteitsplan	89.609	89.464
Overige organisatiekosten	29.866	54.971
Directe kosten cursussen Doktersacademie (2018: incl. Texelcursus)	396.860	338.641
Directe kosten projecten Doktersdiensten	-	31.172
Raming risico uit claims, geschillen en rechtsgedingen	-	197.459-
Doorberekende organisatiekosten	15.832-	73.022-
Totaal organisatiekosten	1.266.168	868.492

In 2018 zijn de accountantskosten significant hoger dan in voorgaande jaren. Dit is een combinatie van naverrekening van extra werkzaamheden 2017 (aangekondigd na vaststelling van de jaarrekening 2017) en een aangezegd blijvend hoger kostenniveau wegens aangescherpte landelijke en Europese richtlijnen.

Andere advieskosten zijn hoger dan in 2017 wegens de inzet van (vooral) juridische bijstand bij enkele personeelsdossiers.

Directe kosten zorginkoop Ketenzorg

Specificatie Directe kosten zorginkoop Ketenzorg

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Vergoedingen aan zorgverleners	12.747.858	10.883.578
Nacalculatie/winstklem weerstandsvermogen KZF	581.101	2.995.206
Totaal Directe kosten zorginkoop Ketenzorg	13.328.959	13.878.784

De bovenstaande kosten betreffen de kosten die gemoeid zijn met het inkopen van zorg, zoals deze in de contracten met de zorgverzekeraars - per keten - zijn overeengekomen.

In 2017 is de afspraak gemaakt om als plafond in het eigen vermogen 10% aan te gaan houden. Hierdoor is in 2017 een extra, eenmalige nacalculatie verwerkt van € 1.004.350. Op deze wijze wordt het eigen vermogen verlaagd en wordt het verschil (nog verhoogd met Carry Back VpB) aan de zorgverzekeraars afgedragen. De crediteringen terzake zijn in 2018 aan de betreffende zorgverzekeraars gemeld en zijn op balansdatum deels afgewikkeld.

Rentebaten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Rentevergoeding arrangement creditgelden bank	1.028	659
Rentebaten van derden	1.117	1.128
Totaal Rentebaten	<u>2.145</u>	<u>1.787</u>

De rentebaten zijn lager door lagere creditsaldi in 2017 en lagere rentevergoedingen, voornamelijk als gevolg van het voorfinancieren van de opstart van afgesplitste activiteiten op het gebied van huisartsenzorg.

Rentelasten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Rentelasten bank (rekening-courant en kosten)	8.915	8.992
Totaal Rentelasten	<u>8.915</u>	<u>8.992</u>

Onder 'Rentelasten bank' zijn tevens begrepen de provisies die betaald moeten worden voor afgegeven bankgaranties (voor huurovereenkomsten) en voor het beschikbaar houden van een krediet in rekening-courant met de Rabobank.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

<i>Vennootschapsbelasting</i>	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Voorlopig berekende winstbelasting over het boekjaar	-	196.045-
Totaal Winstbelasting over het resultaat	<u>-</u>	<u>196.045-</u>

De voorlopige berekende winstbelasting is de aan het boekjaar toe te rekenen Vennootschapsbelasting. De afwikkeling met de Belastingdienst wordt door Dokterszorg Friesland binnen de Fiscale Eenheid VpB gedaan. De vordering VpB is daartoe overgedragen aan de Holding. Dit bedrag is in rekening courant verrekend.

Dokterszorg Friesland Holding BV

Enkelvoudige balans per 31 december 2018

in hele euro's
na resultaatbestemming

	31 december 2018	31 december 2017
<u>ACTIVA</u>		
Financiële vaste activa		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	2.761.493	3.346.163
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	434	7.165
Rekening-courant Groepsmaatschappijen	195.901	40.000
Overlopende activa	200.173	287.745
	396.508	334.910
Liquide middelen	663.466	976.518
TOTAAL	3.821.467	4.657.591
<u>PASSIVA</u>		
Eigen vermogen		
Gestort kapitaal	18.000	18.000
Agioreserve	629.795	629.795
Wettelijke reserves	2.174.025	2.669.400
Overige reserves	367.900	457.195
	3.189.720	3.774.390
Voorzieningen		
Overige voorzieningen		
Verplichtingen op balansdatum	120.381	14.187
Kortlopende schulden		
Rekening-courant Groepsmaatschappijen	13.380	380.137
Schulden aan leveranciers	49.389	97.128
Belastingen en premies sociale verzekeringen	74.733	43.118
Schulden ter zake van pensioenen	6.093	3.761
Overige schulden	129.925	114.036
Overlopend passiva	237.846	230.834
	511.366	869.014
TOTAAL	3.821.467	4.657.591

Dokterszorg Friesland Holding BV

Enkelvoudige Winst- en verliesrekening over 2018

in hele euro's

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Netto-omzet		
Bedrijfsopbrengsten		
Overige bedrijfsopbrengsten	<u>2.216.825</u>	<u>2.101.243</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	2.216.825	2.101.243
Bedrijfslasten		
Lonen en salarissen	1.025.084	988.358
Sociale lasten	254.185	268.311
Overige bedrijfskosten	<u>939.545</u>	<u>853.520</u>
Som der bedrijfslasten	2.218.814	2.110.189
Financiële baten en lasten		
Rentebaten	2.249	10.165
Rentelasten	260	1.219
Resultaat deelnemingen	<u>584.670-</u>	<u>493.783-</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	584.670-	493.783-
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>-</u>	<u>-</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	<u>584.670-</u>	<u>493.783-</u>

Dokterszorg Friesland Holding BV

Kasstroomoverzicht over 2018 (enkelvoudig)

in hele euro's en opgesteld volgens de indirecte methode

	Jaar 2018	Jaar 2017
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	584.670-	493.783-
<u>Aanpassingen voor:</u>		
- Resultaat Deelnemingen (geen kasmutatie)	584.670	493.783
- Mutaties voorzieningen	106.194	6.998-
	690.864	486.785
<u>Veranderingen in werkkapitaal:</u>		
- Afname kortlopende vorderingen	94.303	195.995-
- Toename Rek.crt.schuld activa	155.901-	440.256
- Afname Rek.crt.schuld passiva	366.757-	202.681
- Afname crediteuren	47.739-	44.949
- Toename Overige schulden	49.836	181.151-
- Toename overlopende passiva	7.012	854-
	419.246-	309.886
Afname resp. toename geldmiddelen	<u>313.052-</u>	<u>302.888</u>

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018

VASTE ACTIVA

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

	31-12-2018	31-12-2017
Deelneming Dokterszorg Friesland Subholding BV	1.646.844	1.736.139
Deelneming Dokterswacht Friesland BV	1.114.649	1.610.024
Totaal Deelnemingen in groepsmaatschappijen	<u>2.761.493</u>	<u>3.346.163</u>

Het verloop van deze post in het verslagjaar was als volgt:

Deelneming Dokterszorg Friesland Subholding BV

Waarde van de deelneming op 1 januari	1.736.139	2.347.449
Exploitatieresultaat dit boekjaar	89.295-	611.310-
Saldo per 31-12-2018	<u>1.646.844</u>	<u>1.736.139</u>

De daling in de waarde bij de Subholding wordt veroorzaakt doordat in 2018 een reorganisatie van de Doktersacademie (incl. transitiekosten) heeft plaatsgevonden. Hierdoor is een eenmalig verlies ontstaan. Bij de Dokterswacht zijn transitiekosten ten laste van 2018 gekomen en is aanvullend daarop sprake van onderfinanciering die niet door nacalculatie kan worden gecompenseerd.

Deelneming Dokterswacht Friesland BV

Waarde van de deelneming op 1 januari	1.610.024	1.492.497
Exploitatieresultaat dit boekjaar	495.375-	117.527
Saldo per 31-12-2018	<u>1.114.649</u>	<u>1.610.024</u>

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

Handelsdebiteuren

	31-12-2018	31-12-2017
Debiteuren	434	7.165
Totaal Vorderingen debiteuren	<u>434</u>	<u>7.165</u>

Alle vorderingen zijn in het begin van 2019 afgewikkeld. Een voorziening voor dubieusheid is derhalve niet nodig bevonden.

Als sprake is van creditering op inkopen en er daarmee per saldo een vordering op de leverancier ontstaat, dan zijn deze bedragen als vordering opgenomen.

Rekening-courant Groepsmaatschappijen

	31-12-2018	31-12-2017
Dokterszorg Friesland Subholding BV te Heerenveen	40.000	40.000
Dokterswacht Friesland BV te Heerenveen	95.990	-
Doktersacademie Friesland BV te Heerenveen	40.229	-
Doktersdiensten Friesland BV te Heerenveen	19.682	-
Totaal rekening-courant groepsmaatschappijen	<u>195.901</u>	<u>40.000</u>

De rekening-courant met Groepsmaatschappijen betreffen vorderingen die op korte termijn opvraagbaar zijn.

Over de rekening-courantverhoudingen is geen rente berekend, voor zover deze binnen dezelfde fiscale eenheid VpB zijn aangegaan. Indien er een rekening-courant buiten de fiscale eenheid is, dan wordt een rekenrente van 4% gehanteerd (2017: Dokterswacht Friesland BV).

Overlopende activa

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Vooruitbetaalde bedragen en andere overlopende activa	5.139	26.214
Te vorderen Vennootschapsbelasting	195.034	261.531
Totaal overlopende activa	<u>200.173</u>	<u>287.745</u>

De te vorderen Vennootschapsbelasting betreft de aangevraagde Carry-Back t.b.v. het verlies Keten zorg uit nacalculatie 2017. Deze aangifte is nog onderhanden bij de Belastingdienst. Het verzoek tot nihilaangifte met teruggaaf 2017 is in 2018 wel geëffectueerd. Daarnaast is een voorlopige aangifte 2018 voldaan; hiervoor verwachten wij volledige teruggave omdat het resultaat van de Fiscale Eenheid over 2018 negatief is.

Liquide middelen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Bank- en giro saldi	663.466	976.518
Totaal Liquide middelen	<u>663.466</u>	<u>976.518</u>

Overzicht bankrekeningen bank- en giro saldi

Rekening-courant Rabobank	13.466	326.518
Reserveringsrekening Rabobank	650.000	650.000
Totaal bank- en giro saldi	<u>663.466</u>	<u>976.518</u>

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking aan de vennootschap. Er zijn geen zekerheden gesteld en er zijn geen garanties afgegeven, die de vrije opneembaarheid zouden beperken.

EIGEN VERMOGEN

Gestort kapitaal

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Gewone aandelen	18.000	18.000
Totaal Gestort kapitaal	<u>18.000</u>	<u>18.000</u>

De vennootschap is op 9 februari 2012 bij notariële akte opgericht. Enig aandeelhouder is thans de LHV- Huisartsenkring Friesland.

Agioreserve

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Ontvangen agio	629.795	629.795
Totaal Agio	<u>629.795</u>	<u>629.795</u>

Het verloop van deze post in het verslagjaar was als volgt:

Algemene agioreserve bij de start van het boekjaar	629.795	629.795
Bij: in het verslagjaar ontvangen agio	-	-
Saldo per 31-12-2018	<u>629.795</u>	<u>629.795</u>

Tot en met het verslagjaar is door de vennootschap voor € 116.558 agio gestort op de aandelen van Doktersacademie Friesland BV. De waarde van deze storting is opgenomen onder de post 'Deelnemingen in Groepsmaatschappijen'.

Daarnaast is in 2014 door de toenmalige aandeelhouder Ondernemende Huisartsenvereniging Friesland (OHF) agio betaald, bestemd om het vermogen van de Holding te versterken als risicokapitaal ten behoeve van toekomstige ontwikkelingen.

Wettelijke reserves

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Reserve deelnemingen	2.174.025	2.669.400
Totaal Wettelijke reserves	<u>2.174.025</u>	<u>2.669.400</u>

De wettelijke reserve deelnemingen is in 2012 ontstaan door dotatie na verkrijging van de aandelen van Dokterswacht Friesland BV op 21 februari 2012. De reserve bestaat uit het verschil tussen de verkregen waarde en de geleverde tegenprestatie (€ 1). Deze reserve is niet vatbaar voor enige uitkering.

Deze reserve moet worden aangehouden omdat bij de dochtermaatschappij Dokterswacht Friesland BV een reserve (RAK) aanwezig is, die op grond van landelijke regelgeving moet worden aangehouden.

De reserve is in 2014 aangevuld door het verkrijgen van de aandelen van Ketenzorg Friesland BV door Dokterszorg Friesland Subholding BV; de hoogte van de aanvulling komt overeen met het aanwezige eigen vermogen volgens de eindbalans op 31-12-2013 van Ketenzorg Friesland BV.

Verloop 'Wettelijke reserves' in het verslagjaar:

Saldo per 31-12-2017	2.669.400	2.551.873
Bij: verkregen in het verslagjaar	-	-
Exploitatieresultaat in het verslagjaar, niet uitkeerbaar	495.375-	117.527
Saldo per 31-12-2018	<u>2.174.025</u>	<u>2.669.400</u>

Overige reserves

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Algemene reserve	367.900	457.195
Totaal Overige reserves	<u>367.900</u>	<u>457.195</u>

Het verloop in het verslagjaar was als volgt:

Saldo per 31-12-2017	457.195	1.068.505
Bij: Positief exploitatieresultaat in het verslagjaar	-	611.310-
Af: Negatief exploitatieresultaat in het verslagjaar (excl. niet-uitkeerbaar)	89.295-	-
Saldo per 31-12-2018	<u>367.900</u>	<u>457.195</u>

Voorzieningen

Overige voorzieningen

Verplichtingen op balansdatum

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Jubileumvoorziening ex RJ 271.4	15.381	14.187
Beëindigingsvergoedingen personeel	105.000	-
Totaal Verplichtingen op balansdatum	<u>120.381</u>	<u>14.187</u>

Het verloop van de voorzieningen was als volgt:

Stand op 1 januari van het boekjaar	14.187	21.185
Bij: dotaties en overboekingen	106.194	-
Af: onttrekkingen en vrijval	-	6.998-
Stand op 31 december van het boekjaar	<u>120.381</u>	<u>14.187</u>

De jubileumvoorziening is in 2018 vastgesteld volgens de laatst bekende regels. De verplichte reservering is daarmee eind 2018 op niveau met de betreffende richtlijn voor de Jaarverslaggeving (RJ 271).

Kortlopende schulden

Rekening-courant Groepsmaatschappijen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Dokterswacht Friesland BV te Heerenveen	-	80.587
Dokterswacht Friesland BV inzake een onverschuldigde ontvangst	-	19.791
Doktersacademie Friesland BV te Heerenveen	-	6.059
Doktersdiensten Friesland BV te Heerenveen	-	14.390
Ketenzorg Friesland BV te Heerenveen	13.380	259.310
In crediteuren begrepen schulden groepsmaatschappijen	-	-
Totaal rekening-courant groepsmaatschappijen	<u>13.380</u>	<u>380.137</u>

De rekening-courant met Groepsmaatschappijen betreffen vorderingen en schulden die op korte termijn opvraagbaar zijn. Over de rekening-courantverhoudingen wordt alleen rente berekend, voor zover deze buiten de fiscale eenheid VpB zijn aangegaan.

Op Dokterswacht Friesland BV is in 2017 een aparte schuld opgenomen, naar aanleiding van een onverschuldigd gebleken ontvangst uit 2016 inzake de WNT. Dit is het gevolg van een noodzakelijk gebleken herrekening van het aandeel van de kosten van de Topfunctionaris (in dienst van de Holding) binnen de totale doorbelasting. Deze schuld is in 2018 afgewikkeld.

Schulden aan leveranciers

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Crediteuren	49.389	97.128
Totaal Schulden aan leveranciers	<u>49.389</u>	<u>97.128</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Te betalen termijnen loonaangiften	74.733	43.118
Totaal Belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>74.733</u>	<u>43.118</u>

Dit betreffen de nog af te dragen werkgeversheffingen en ingehouden loonheffing over de maanden november en december, de eindheffing over het boekjaar en een naheffing op de aangiften 2018.

Schulden ter zake van pensioenen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Nog te af te dragen premies aan het pensioenfonds PFZW	6.093	3.761
Totaal Schulden ter zake van pensioenen	<u>6.093</u>	<u>3.761</u>

Overige schulden

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Schulden uit hoofde van vakantiegelden	60.474	53.256
Schulden uit hoofde van verlofdagen	57.020	35.873
Overige schulden ter zake van salarissen en toeslagen	1.500	10.295
Af te dragen Omzetbelasting	10.931	14.612
Overige kortlopende schulden	-	-
Totaal Overige schulden	<u>129.925</u>	<u>114.036</u>

De overige schulden ter zake van salarissen en toeslagen betreffen bedragen waarvan de betalingsverplichting in het boekjaar is ontstaan en waarvan de betaling in het volgende boekjaar zal plaatsvinden.

De te vorderen of verschuldigde vennootschapsbelasting c.q. Omzetbelasting betreft het saldo van deze belastingen op balansdatum voor de Fiscale Eenheid Dokterszorg Groep.

Overlopend passiva

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Egalisatierekening huurverplichtingen	139.130	154.246
Nog te betalen kosten	1	23.931
Nog te betalen accountantskosten	98.715	52.657
Totaal Overlopende passiva	<u>237.846</u>	<u>230.834</u>

Onder de 'Egalisatierekening huurverplichtingen' is het bedrag opgenomen dat gemoeid is met het verdelen van een bedongen huurvrije periode van 1,5 jaar aan het begin van de huurperiode 2015-2027. De totale huursom die in jaar 2 t/m 12 betaald moet worden is geëgaliseerd over de gehele huurperiode van 12 jaar. Dit betreft de kantoorgedeelten van het pand aan de K.R. Poststraat te Heerenveen.

Onder de 'Nog te betalen kosten' zijn ultimo het jaar de bedragen begrepen, waarvan de betalingsverplichting vaststaat maar waarvoor ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog geen definitieve facturen of afrekeningen beschikbaar waren. De hiermee naar verwachting gemoeide bedragen zijn berekend op basis van inschattingen, gegeven de onderliggende stukken.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Meerjarige financiële verplichtingen

Door de vennootschap zijn langlopende verplichtingen aangegaan uit hoofde van huur tot een jaarbedrag van € 199.500 met een resterende looptijd van 1 tot 4 jaar.

Toelichting op de enkelvoudige Winst- en verliesrekening over 2018

NETTO-OMZET

Bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Doorberekende kosten bedrijfs- en directievoering voor groepsmaatschappijen	2.209.517	2.095.470
Andere opbrengsten	7.308	5.773
Totaal Overige bedrijfsopbrengsten	<u>2.216.825</u>	<u>2.101.243</u>

De doorberekende kosten zijn in rekening gebracht aan de onderliggende werkmaatschappijen op basis van de geregistreerde afname c.q. de beste schatting van de mate van afname van de centrale dienstverlening. De 'Andere opbrengsten' betreffen eigen inkomsten van de vennootschap inzake dienstverlening aan derden.

BEDRIJFSLASTEN

Lonen en salarissen

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
<i>Brutosalarissen</i>		
Salariskosten directie en stafpersoneel algemene diensten	937.048	968.741
Doorberekende salariskosten gedetacheerd personeel	60.863-	127.954-
Af: ontvangen ziekengelden	31.762-	19.131-
Totaal Lonen en salarissen	<u>844.423</u>	<u>821.656</u>

De 'Doorberekende salariskosten' betreft de kosten van medewerkers die in loondienst zijn van de Holding resp. van een andere werkgever binnen de groep en werkzaamheden voor andere groepsmaatschappijen resp. de Holding verrichten. Alle doorbelastingen worden berekend tegen de werkelijke kosten van het werkgeverschap; in de onderlinge verhoudingen worden geen toe- of afslagen berekend.

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
<i>Betaalde CAO-toeslagen</i>		
ANW toeslag	-	30
Vakantietoelage	74.958	77.541
Uitbetaalde vakantiedagen minus vrijval voorziening	15.564	3.410
Eindejaarsuitkering	60.644	62.824
Beëindigingsovereenkomsten en ander éénmalige uitkeringen	29.495	22.897
Subtotaal	<u>180.661</u>	<u>166.702</u>
Totaal salariskosten personeel in loondienst	<u>1.025.084</u>	<u>988.358</u>

Sociale lasten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Premies pensioenverzekeringen	94.033	96.435
Premies werknemersverzekeringen	157.290	165.275
Eindheffing en andere sociale lasten	2.862	6.601
Totaal Sociale lasten	<u>254.185</u>	<u>268.311</u>

Aantal personeelsleden in personen en formatieplaatsen

Het gemiddeld aantal personeelsleden over het verslagjaar bedraagt:

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
In personen	23,6	26,2
In formatieplaatsen	18,16	19,32

Overige bedrijfskosten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Overige personeelskosten	206.414	192.145
Kosten extern personeel	154.376	123.676
Vervoerskosten	193	528
Huisvestingskosten	203.641	232.739
Kosten automatisering	90.813	83.789
Kosten telecom	591	3.183
Organisatiekosten	283.517	217.460
Totaal overige bedrijfskosten	939.545	853.520

Specificatie overige personeelskosten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Kosten gezondheidszorg personeel (Arbo)	39.408	24.207
Kosten bij- en nascholing personeel	44.203	26.398
Reis- en verblijfkosten	45.108	52.378
Kosten personeelsverzekeringen groep	10.790	12.709
Kosten ondernemingsraad	5.210	9.715
Kosten werving & selectie	27.832	2.096
Overige personeelskosten	33.863	64.642
Totaal overige personeelskosten	206.414	192.145

De kosten voor werving en selectie zijn belangrijk hoger omdat meer gebruik gemaakt is van externe wervingbureau's. O.a. voor de werving van opvolgende leden van de RvC.

Specificatie kosten extern personeel

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Kosten extern personeel medisch en ander advies	81.097	23.742
Kosten extern personeel vervanging stafdiensten	73.279	99.934
Totaal kosten extern personeel	154.376	123.676

Door enkele situaties van langdurende afwezigheid wegens ziekte is in 2018 meer extern vervangen.

Specificatie Vervoerskosten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Overige vervoerskosten	193	528
Totaal vervoerskosten	193	528

Dit betreft spoedvervoer van vergaderstukken e.d.

Specificatie Huisvestingskosten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Huurkosten en dienstverlening huisvesting	152.001	151.588
Schoonmaakkosten	28.528	27.091
Kosten catering en keukenbenodigdheden	21.869	14.460
Overige huisvestingskosten	30.931	39.600
Doorberekende huisvestingskosten	29.688-	-
Totaal huisvestingskosten	203.641	232.739

Met ingang van de ingebruikname van de nieuwe huisvesting (maart 2015) worden de huisvestingskosten voor de groep via de Holding afgewikkeld. Dit, met uitzondering van de huisvesting van de Dokterswacht (posten en Triagecenter). De Dokterswacht heeft hiervoor eigen huurovereenkomsten afgesloten die zij ook zelf afwikkelt.

De doorberekende huisvestingskosten zijn de ontvangsten voor bijdrage in de huur en dienstverlening gebouw wegens onderverhuur van een gedeelte van de kantoorruimten aan een derde (Zorgbelang). Deze overeenkomst is begin 2018 ingegaan en is voor meerdere jaren overeengekomen.

Specificatie kosten automatisering

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Exploitatiekosten ICT-platform	26.724	12.419
Exploitatiekosten administratieve software	64.089	71.370
Totaal kosten automatisering	90.813	83.789

De specifieke softwarepakketten die in gebruik zijn bij de verschillende vennootschappen (Callmanager, KIS, e.d.) zijn in beheer bij de betreffende vennootschappen. De licentiekosten e.d. worden ook door die vennootschappen afgewikkeld.

Specificatie kosten telecom

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Onderhoudskosten telecom	591	3.183
Totaal kosten telecom	<u>591</u>	<u>3.183</u>

Specificatie organisatiekosten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Kosten overige verzekeringen	23.811	20.985
Kantoorbenodigdheden	12.035	14.394
Accountantskosten	93.194	93.444
Kosten fiscale en andere advisering	73.039	10.388
PR kosten (inclusief merkregistratie)	23.371	17.374
Vacatiegelden Raad van Commissarissen (incl. BTW)	44.618	46.328
Abonnementen en literatuur	13.012	10.500
Overige organisatiekosten	437	4.047
Totaal organisatiekosten	<u>283.517</u>	<u>217.460</u>

In 2018 zijn incidenteel meer advieskosten gemaakt welke tevens waren voorzien in de begroting. Het betreft vooral advieskosten en externe begeleiding bij het uitgezette traject om tot vernieuwing van de strategische richting van de organisatie te komen. Daarnaast advisering omtrent (zorg)innovaties.

De RvC bestond in 2018 uit gemiddeld 4 personen (2017: 4). In 2014 is door de Algemene Vergadering besloten om de vergoeding voor de toezichthouder vast te stellen conform de richtlijnen volgens de Wet Normering Topinkomens (WNT) van dat moment. Nadere gegevens hierover zijn opgenomen in de jaarrekening 2018 van de WNT-plichtige entiteit Dokterswacht Friesland BV.

FINANCIELE BATEN EN LASTEN

Rentebaten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Rentevergoeding arrangement creditgelden bank	694	-
Rentebaten derden (incl. Groep buiten FE VpB)	1.555	10.165
Totaal Rentebaten	<u>2.249</u>	<u>10.165</u>

De rentebaten derden bevatten de rentebaten die door de vennootschap in rekening zijn gebracht aan groepsmaatschappijen wegens rekening-courant verhoudingen buiten de fiscale eenheid vennootschapsbelasting.

Rentelasten

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Rentelasten bank (rekening-courant en kosten)	260	1.219
Totaal Rentelasten	<u>260</u>	<u>1.219</u>

Onder 'Rentelasten bank' zijn tevens de kosten begrepen voor het aanhouden van een rekening-courant met de Rabobank.

Resultaat deelnemingen

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Resultaat Dokterswacht Friesland BV	495.375-	117.527
Resultaat Dokterszorg Friesland Subholding BV	89.295-	611.310-
Totaal Resultaat deelnemingen	<u>584.670-</u>	<u>493.783-</u>

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Vennootschapsbelasting		
Berekende winstbelasting over het resultaat van het boekjaar	-	-
Totaal Winstbelasting over het resultaat	<u>-</u>	<u>-</u>

De voorlopige berekende winstbelasting is de aan het boekjaar toe te rekenen Vennootschapsbelasting. De afwikkeling met de Belastingdienst wordt door Dokterzorg Friesland binnen de Fiscale Eenheid VpB gedaan. De vordering of schuld VpB is daartoe overgedragen aan de Holding. Deze bedragen zijn in rekening courant verrekend. Een vordering van € 8.330 over voorgaande jaren is nog niet opgenomen vanwege de onzekerheid over de toekenning daarvan.

Toelichting op het kasstroomoverzicht (enkelvoudig) over 2018

Algemene grondslagen

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de kortlopende schulden aan kredietinstellingen.

Samenstelling geldmiddelen

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Liquide middelen per begin boekjaar	976.518	673.630
Schulden aan kredietinstellingen per begin boekjaar	-	-
Geldmiddelen per begin boekjaar	976.518	673.630
Balansmutatie geldmiddelen in boekjaar	313.052- *)	302.888
Geldmiddelen per einde boekjaar	<u>663.466</u>	<u>976.518</u>
Liquide middelen per einde boekjaar	663.466	976.518
Schulden aan kredietinstellingen per einde boekjaar	-	-
Totaal geldmiddelen	<u>663.466</u>	<u>976.518</u>

De bestemmingen voor de afname van de liquide middelen in het boekjaar zijn af te leiden uit het kasstroomoverzicht:

*) In hoofdlijnen zijn de bronnen de volgende geweest:

	<u>Jaar 2018</u>	<u>Jaar 2017</u>
Resultaat excl. deelnemingen	0	-
Mutaties op voorzieningen	106.194 1	-6.998
Rekening-courant mutaties groep (per saldo verschuldigd)	-522.658 2	642.937
Saldo mutaties overig werkkapitaal	<u>103.412 3</u>	<u>-333.051</u>
Mutatie geldmiddelen in het boekjaar	<u>313.052-</u>	<u>302.888</u>

Toelichting:

- 1). Dotatie reservering jubileumvoorziening en voor transitiekosten
- 2). Schulden uit rekening-courant verhouding binnen de groep Dokterszorg.
- 3). Saldo van mutaties kortlopende vorderingen en schulden.

OVERIGE GEGEVENS

1. Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is als zelfstandig document aan deze jaarrekening toegevoegd.

2. Winstbestemming

Artikel 21 (deels) van de statuten luidt als volgt:

1. De winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering.
2. De vennootschap kan slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

3. Voorstel resultaatbestemming 2018

Met inachtneming van de statuten stelt de Raad van Bestuur van de vennootschap aan de algemene vergadering voor om het negatieve resultaat over 2018 van € 584.670 te onttrekken aan de reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering is dit voorstel reeds in de balans verwerkt.

Ondertekening jaarrekening:

Raad van Bestuur:

Ondertekend te Heerenveen, 14 juni 2019

.....
w.g. M.J. van der Werff,
Raad van Bestuur Dokterszorg Friesland Holding BV

De Raad van Commissarissen:

Ondertekend te Heerenveen, 14 juni 2019

.....
w.g. P.T. Gaanderse (voorzitter)

.....
w.g. R.L. Kamman

.....
w.g. F.J. Knoop

.....
w.g. H.J. Reesink

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en het bestuur van Dokterszorg Friesland Holding B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Dokterszorg Friesland Holding B.V. te Heerenveen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Dokterszorg Friesland Holding B.V. op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2018;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Dokterszorg Friesland Holding B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in de jaarverslaggeving opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het in het voorwoord opgenomen bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- ▶ Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 26 juni 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. G.J.P. den Brok RA